

LIETUVOS RESPUBLIKOS EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Šeimyniškių g. 19, LT-09236 Vilnius, tel. + 370 706 64 845,
el. p. kanc@eimin.lt, <http://eimin.lrv.lt>.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2026-08-

Nr. (25.2 Mr)-3-

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO TEIKIMO

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija parengė ir teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. balandžio 12 d. nutarimo Nr. 350 „Dėl Kurorto statuso suteikimo gyvenamosioms vietovėms reikalavimų aprašo, Kurortinės teritorijos statuso suteikimo gyvenamosioms vietovėms reikalavimų aprašo ir Kurorto ar kurortinės teritorijos statuso gyvenamosioms vietovėms suteikimo ir panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą, kuriuo keičiamas Reikalavimų kurorto ir kurortinės teritorijos statusui suteikti tvarkos aprašas (toliau – Reikalavimų aprašas).

1. Nutarimo projektu sprendžiama problema ir Nutarimo projektą rengti paskatinusios priežastys

Ekonomikos ir inovacijų ministerija gavo Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos 2024 m. gegužės 6 d. raštą Nr. 2-1560 „Dėl nustatytų reikalavimų kurortinėms teritorijoms tikslingumo“, kuriuo Susisiekimo ministerija informavo, kad pastaruoju metu dažnai sulaukia savivaldybių administracijų kreipimųsi dėl Reikalavimų apraše nustatytų reikalavimų kurortinėms teritorijoms tikslingumo įvertinimo, bei prašė inicijuoti šio teisės akto keitimą.

Susisiekimo ministerija atkreipė dėmesį, kad Reikalavimų aprašo 8.1 papunktyje nustatyta, kad gyvenamojoje teritorijoje, kuriai siekiama kurortinės teritorijos statuso, turi būti aplinkkelis arba ženklais pažymėti valstybinės ar vietinės reikšmės keliai (gatvės), kad tranzitinio krovinio transporto priemonės ją aplenktų, todėl naujos gyvenamosios vietovės dėl jų infrastruktūros išvystymo negali siekti kurortinės teritorijos statuso. Atsižvelgdama į tai ir į kitus minimame rašte pateiktus argumentus, Susisiekimo ministerija prašo koreguoti arba panaikinti Reikalavimų aprašo 8.1 punktį.

Molėtų rajono savivaldybės administracija 2024 m. gegužės 31 d. raštu Nr. B22-1386 „Dėl kurortinės teritorijos statuso suteikimo tvarkos aprašo korekcijos arba panaikinimo“ taip pat kreipėsi į Ekonomikos ir inovacijų ministeriją dėl Reikalavimų aprašo 8.1 papunkčio ir paaiškino, kad per Molėtų rajono savivaldybę yra nutiestas magistralinis kelias A14 Vilnius–Utena, krašto keliai: 114 Molėtai–Kaltanėnai–Ignalina, 173 Molėtai–Pabradė, 2826 Molėtų aplinkkelis, todėl Molėtų rajono savivaldybė negali valstybinės reikšmės keliuose pertvarkyti tranzitinio krovinio transporto priemonių eismo, pastatydama ženklus, nukreipiančius eismo srautus žemesnės kategorijos keliais, kad teritorija būtų aplenkiamą. Dėl to Reikalavimų aprašo 8.1 papunkčio reikalavimas yra „užkertantis kelią pasiekti kurortinės teritorijos statusą Molėtų miestui su apylinkėmis“.

Be to, Ekonomikos ir inovacijų ministerijos darbuotojams, dalyvaujantiems posėdžiuose su savivaldybių, kurios planuoja siekti kurorto ar kurortinės teritorijos statuso, atstovais, aptariant reikalavimus, kurie nustatyti Reikalavimų apraše, kildavo įvairių klausimų. Pasak šių savivaldybių atstovų, kai kurios Reikalavimų aprašo formuluotės suprantamos dviprasmiškai, trūksta teisinio aiškumo, konkretumo.

Ekonomikos ir inovacijų ministerija, atsižvelgdama į Susisiekimo ministerijos ir Molėtų rajono savivaldybės administracijos raštuose išdėstytus argumentus ir kitų savivaldybių prašymus peržiūrėti Reikalavimų aprašo 8.1 papunkčio reikalavimus, Ekonomikos ir inovacijų ministro 2024 m. spalio 21 d. įsakymu Nr. 4-558 „Dėl Darbo grupės, skirtos pateikti pasiūlymų dėl Reikalavimų kurorto ir kurortinės teritorijos statusui suteikti tvarkos aprašo, pakeitimo“ (toliau – Darbo grupė) sudarė tarpinstitucinę darbo grupę, kuriai buvo pavesta iki 2025 m. balandžio 30 d. parengti ir ekonomikos ir inovacijų ministrui pateikti pasiūlymus dėl Reikalavimų aprašo pakeitimo.

Siekiant užtikrinti efektyvią Darbo grupės veiklą, į Darbo grupę buvo įtraukti Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Susisiekimo ministerijos, Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos, Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos, Policijos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos, Nacionalinės visuomenės sveikatos centro ir Aplinkos apsaugos agentūros atstovai, turintys ilgametę darbo ir teisėkūros patirtį įvairiose srityse: aplinkos apsaugos, sveikatos apsaugos, teritorijų planavimo ir kitose.

Pažymėtina, kad Nutarimo projektas parengtas tarpinstitucinės Darbo grupės narių teiktų, išsamiai aptartų ir apibendrintų pasiūlymų dėl Reikalavimų aprašo pagrindu. Teikiant ir vertinant šiuos pasiūlymus, buvo vadovaujama gerosios praktikos patirtimi ir ekspertiniu vertinimu.

2. Nutarimo projektu siūlomo teisinio reguliavimo esmė – problemos sprendimas

Nutarimo projektas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymo 3 straipsnio 10 dalimi, 13 straipsnio 2 ir 4 dalimis ir Lietuvos Respublikos kurortų ir kurortinių teritorijų darnaus vystymo įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 5 punktu ir 7 straipsnio 4 dalimi, taip pat atsižvelgiant į gautus institucijų ir savivaldybių prašymus inicijuoti Nutarimu tvirtinamo Reikalavimų aprašo pakeitimą.

Nutarimo projektas parengtas siekiant pakeisti Reikalavimo aprašo papunkčius, susijusius su reikalavimais dėl aplinkkelių, tranzitinio krovinio transporto srautų nukreipimu, taip pat aktualizuoti, suderinti teisės aktų, reguliuojančių planavimo dokumentus, nuostatas bei nustatyti ir (ar) patikslinti reikalavimus, kurie taikomi gyvenamosioms vietovėms, siekiančioms kurorto ar kurortinės teritorijos statuso, susijusius su Sveikatos apsaugos ministerijos (gamtiniai sveikatos veiksniai, higienos normos, kt.), Susisiekimo ministerijos (dviračių takai, reikalavimai, taikomi elektromobiliams, kt.), Vidaus reikalų ministerijos reguliavimo (teritorijų planavimo dokumentai, planai, viešosios tvarkos užtikrinimas, kt.), Aplinkos apsaugos (aplinkosaugos reikalavimai, žaliosios zonos) reguliavimo sritimis, kad jie būtų įgyvendinami ar atitiktų galiojančių teisės aktų nuostatas.

Pasiūlymai dėl Reikalavimo aprašo pakeitimo pateikti vertinant tiek bendrą situaciją Lietuvos miestuose bei miesteliuose, tiek situaciją esamuose kurortuose bei kurortinėse teritorijose, atsižvelgiant į kurortų ir kurortinių teritorijų lankytojų, besigydančių asmenų poreikius, lūkesčius. Atsižvelgiant į tai, kad kurortuose ir kurortinėse teritorijose yra ne tik vietinių gyventojų, bet ir turistų, lankytojų, besigydančių asmenų, reikalavimai infrastruktūrai (jos kiekiui) ir gamtinei aplinkai (gamtos ištekliams bei jų kokybei) pasiūlyti aukštesni nei galėtų būti taikomi visoms kitoms savivaldybėms ar teritorijoms. Rengiant Nutarimo projektą įvertinta ir tai, kad reikalavimai kurortui ar kurortinei teritorijai nėra susiję su aiškiomis ir neginčijamomis normomis (tai yra jų negalima pamatuoti aiškiais mato vienetais: metrais, kilogramais). Todėl reikalavimai, pasiūlyti Reikalavimų aprašo punktuose, kuriuose yra nustatyti procentai ir dydžiai, yra institucijų susitarimo, kokiai vietai suteikti kurorto ar kurortinės teritorijos statusą atspindintį kokybės ženklą, reikalas.

Nutarimo projektu tvirtinamame Reikalavimų apraše aktualizuoti ir nustatyti bendrieji reikalavimai, keliami kurortams ir kurortinėms teritorijoms, bei specialieji reikalavimai, keliami kurortams, ir specialieji reikalavimai, keliami kurortinėms teritorijoms.

Priėmus Nutarimo projektą, bus pasiektas šis teigiamas rezultatas: aktualizavus ir atnaujinus Reikalavimų aprašo nuostatas, patvirtintas Reikalavimų aprašas.

3. Pasiūlymų įgyvendinimo mechanizmas, kaštai ir nauda

Priėmus Nutarimo projektą bus aktualizuoti ir pakeisti Reikalavimų aprašo bendrieji ir specialieji reikalavimai kurortams ir kurortinėms teritorijoms. Jais turės vadovautis savivaldybės, kuriose yra gyvenamosios vietovės, kurioms ketinama siekti kurorto ar kurortinės teritorijos statuso.

Reikalavimų apraše siūlomi aktualizuoti, t. y. iš esmės nekeičiami, bendrieji reikalavimai, susiję su aplinkos oro užterštumu, akustine aplinka (triukšmu), priemonėmis, nukreiptomis į erkinio encefalito ir Laimo ligos prevenciją, viešųjų erdvių saugumui užtikrinti taikomais technologijų sprendimais, alternatyvių transporto priemonių laikymo vietų sprendimais.

Reikalavimų aprašo punktas dėl veiklos, kuriai reikalingas taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimas, papildytas išimtimi, kad kurortuose ir kurortinėse teritorijose negali būti vykdoma veikla, kuriai reikalingas taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimas (toliau – TIPK), išduodamas vadovaujantis aplinkos ministro įsakymu patvirtintomis Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklėmis, išskyrus šilumos tiekimo, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, atliekų tvarkymo veiklą ir kitą veiklą, būtiną viešųjų paslaugų teikimui užtikrinti, nepaisant objekto, kuriame tokia veikla vykdoma, nuosavybės formos.

Reikalavimų apraše, siekiant mažinti administracinę naštą savivaldybėms, atsisakyta punkto dėl kvapo kontrolės, kadangi nuostatos dėl kvapų higienos normatyvų laikymosi ir TIPK ar taršos leidimuose nustatytų kvapų normų laikymosi jau nustatytos Visuomenės sveikatos priežiūros įstatyme, Aplinkos apsaugos įstatyme (pareigas užtikrinti normatyvų laikymąsi turi ūkio subjektai), kvapų reikalavimai nediferencijuojami atsižvelgiant į teritoriją (ar ji kurortinė, ar kurortas, ar kita) bei, kaip anksčiau minėta, dėl kvapo koncentracijos gyvenamosios aplinkos ore metodo nustatymo specifikos (kvapai imami ne aplinkos ore, bet įmonių taršos šaltiniuose ir modeliuojami) savivaldybės neatlieka kvapo stebėsenos savivaldybės lygmeniu bei nedisponuoja duomenimis, kokia kvapo koncentracija yra tam tikroje jos teritorijos dalyje, savivaldybės neturi įgaliojimų įpareigoti ūkio subjektus taikyti kvapų taršos prevencijos priemones.

Reikalavimų aprašas papildytas punktu, kad turi būti įrengta pėsčiųjų ir dviračių sveikatingumo ir pažintinių takų sistema ir infrastruktūra, pritaikyta asmenims su negalia, kuria naudodamiesi kurorto ar kurortinės teritorijos gyventojai ir kurorto ar kurortinės teritorijos lankytojai galėtų į savivaldybės tarybos patvirtintą lankytinų vietų sąrašą įtrauktas lankytinas vietas <...>. Savivaldybės tarybos patvirtintas lankytinų vietų sąrašas – tai oficialus dokumentas, savivaldybės tarybos sprendimu oficialiai patvirtintas vietų, laikomų svarbiomis lankytojams, sąrašas. Jame paprastai nustatoma: kokios vietos savivaldybėje yra laikomos lankytinomis (pvz., kultūros objektai, gamtos objektai, muziejai, vietos ženklai ir pan.), šių vietų statusas ir reikšmė, siūlomos apsaugos, priežiūros ar turizmo skatinimo priemonės.

Reikalavimų apraše pakoreguoti reikalavimai, kuriuose nustatyta, kad gyvenamojoje vietovėje, kuriai siekiama kurorto ar kurortinės teritorijos statuso, ne mažiau kaip 50 procentų gyvenamosios vietovės ploto turi sudaryti gamtinė aplinka. Visose ankstesnėse Reikalavimų aprašo redakcijose, įskaitant dabar galiojančią, vartotos žaliuosius plotus įvardijančios formuluotės nepagrįstai susiaurino kriterijus atitinkančių žaliųjų plotų sampratą. Vadovaujantis Želdynų įstatymo nuostatomis, rekreaciniai atskirieji želdynai gali būti ne miško žemėje, jiems turi būti suformuoti atskiri sklypai, todėl tokių želdynų iš esmės gali būti tik urbanizuotoje teritorijoje, tad jų skaičius yra santykinai mažas. Miškų ūkio paskirties žemėje esančių miškų priskyrimą miškų grupėmis nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. rugsėjo 26 d. nutarimas Nr. 1171 „Dėl Miškų priskyrimo miškų grupėms tvarkos ir miškų priskyrimo miškų grupėms normatyvų patvirtinimo“. Atsižvelgiant į tai, kad pagal Reikalavimų aprašo kriterijus vertinamoje teritorijoje gali būti daug rekreacijai tinkamų miškų, bet miškai su specialiai sukurta rekreacine infrastruktūra sudarys nedidelę dalį, o saugomų teritorijų gali iš viso nebūti, dabartinė formuluotė būtų netenkinama. Atsižvelgiant į tai, siūloma reikalavimą, susijusį su gamtine aplinka, papildyti – įtraukti visus gyvenamojoje vietovėje esančius miškus, kuriuos žmonės taip pat naudoja rekreacijai (išskyrus rezervatinius miškus).

Atliepiančią Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos ir Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos pastabas, Reikalavimų aprašas papildytas nuostata, kad teritorija, kuriai siekiama kurorto ar kurortinės teritorijos statuso, Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintame Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane (toliau – Bendrasis planas) turi būti numatyta kaip prioritentinė, siekiant kurorto ar kurortinės teritorijos statuso. Bendrasis planas yra erdvinio teritorijų planavimo dokumentas, nustatantis teritorijos erdvinio vystymo kryptis ir teritorijų naudojimo funkcinius prioritetus, užtikrinantis Lietuvoje galiojančių ir kuriamų strateginių planavimo dokumentų, turinčių erdvinę (teritorinę) išraišką, suderinamumą. Bendrasis planas numato, kaip artimiausią dešimtmetį vystysis ir formuosis miestai, kur plėtosis infrastruktūra, o kur bus labiau puoselėjama gamta, skatinama rekreacija ir turizmas. Kartu tai yra galimybių planas regionams, išryškinantis tam tikrų savivaldybių stipriausias puses.

Reikalavimų apraše kaip perteklinio siūlome atsisakyti reikalavimo, kad turi būti parengtas susisiektų komunikacijų specialusis planas. Manoma, kad savivaldybės tarybos patvirtintame Darnaus judumo mieste plane, parengtame pagal Darnaus judumo planų rengimo rekomendacijas, patvirtintas Lietuvos Respublikos susisiektų ministro 2022 m. gruodžio 27 d. įsakymu Nr. 3-586 „Dėl Darnaus judumo planų rengimo rekomendacijų patvirtinimo“, yra nurodytos planuojamos ar esamos viešojo transporto sąveikos su privačiu transportu aikštelės (angl. *Park & Ride, Bike & Ride*), viešųjų dviračių (angl. *Bike sharing*) paėmimo ir (arba) grąžinimo stotys, dviračių nuomos, remonto punktai, dviračių statymo galimybės ir kita.

Reikalavimų apraše siūloma įtvirtinti, kad turi būti įrengta viešoji infrastruktūra, atitinkanti aplinkos ministro patvirtintame statybos techniniame reglamente „Statinių prieinamumas“ nustatytus reikalavimus.

Reikalavimų aprašas papildytas bendroju reikalavimu, kuris ankstesniame Apraše buvo priskirtas prie specialiųjų reikalavimų, t. y. kad tiek kurorte, tiek kurortinėje teritorijoje turi būti nemokamai ir (ar) už atlygį turistams teikiama informacija apie turizmo paslaugas, turizmo išteklius, viešąjį turizmo ir poilsio infrastruktūrą, kurią teikia turizmo informacijos ženklą naudojantis juridinis asmuo (TIC). Bendrieji reikalavimai taip pat papildyti nuostata, kad kurorte ir kurortinėje teritorijoje turi būti įrengta specialioji infrastruktūra, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos kurortų ir kurortinių teritorijų darnaus vystymo įstatyme: „Specialioji infrastruktūra – kurortuose ir kurortinėse teritorijose išplėtotą infrastruktūrą, skirtą gamtiniais gydymiesiems veiksmams naudoti gydymo, sveikatinimo, turizmo ir poilsio reikmėms.“

Reikalavimų apraše pakoreguotas punktas, kad kurorto ar kurortinės teritorijos statuso siekiančioje teritorijoje turi būti ir kempingas, ir turistinė stovyklavietė (pagal esamą reglamentavimą pakanka, kad būtų vienas iš dviejų tokių objektų), nes turistinėje stovyklavietėje teikiamos turistinės stovyklos paslaugos (nuomojamos aikštelės palapinei, automobiliniam nameliui (kemperiui) ar kilnojamajam nameliui statyti) yra teikiamos ir kempinguose, tačiau kempinguose teikiama ir daugiau paslaugų.

Reikalavimų apraše siūlome patikslinti reikalavimą dėl apgyvendinimo paslaugų teikėjų ir nustatyti, kad kurortuose būtų klasifikuojamosios apgyvendinimo paslaugos, iš kurių viešbučio paslaugas teiktų ne mažiau kaip du apgyvendinimo paslaugų teikėjai, o kurortinėse teritorijose būtų klasifikuojamosios apgyvendinimo paslaugos, iš kurių viešbučio paslaugas teiktų ne mažiau kaip vienas apgyvendinimo paslaugų teikėjas. Šis reikalavimas pasiūlytas todėl, kad pagal savo veiklos pobūdį viešbutis kaip objektas suponuoja ne tik didesnę kambarių ir vietų skaičių, bet ir tam tikrą komforto lygį bei platesnį paslaugų spektrą, įskaitant didesnes galimybes priimti svečius.

Bendrieji reikalavimai taip pat papildyti nuostata, kad tiek kurorte, tiek kurortinėje teritorijoje turi būti vaikų žaidimų aikštelė, įrengta viešojoje vietoje ir prižiūrima pagal sveikatos apsaugos ministro patvirtinamame visuomenės sveikatos saugos reglamente (higienos normoje) nustatytus vaikų žaidimų aikštelių įrengimo viešosiose vietose, jų naudojimo ir priežiūros sveikatos saugos reikalavimus. Didelė dalis kurorto lankytojų yra atvykstančios šeimos su vaikais, todėl saugi, pritaikyta vaikams žaisti žaidimų aikštelė yra būtina, siekiant atliepti šeimų su vaikais poreikius.

Priėmus Nutarimo projektą bus aktualizuoti ir pakeisti Reikalavimų apraše nustatyti specialieji reikalavimai, kurie taikomi gyvenamajai vietai, siekiant kurorto statuso.

Nutarimo projektu keičiamame Reikalavimų apraše nuostata, kad gyvenamoji vieta, kuriai siekiama kurorto statuso, turi atitikti Teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymo 3 straipsnio 7 dalies reikalavimus („Gyvenamosios vietovės, kuriose yra mokslškai ištirtų ir pripažintų gydomaisiais gamtinių gydomųjų veiksmų (mineralinių vandenių, gydomojo purvo, sveikatai palankus mikroklimatas, rekreacinių želdinių, vandens telkinių) ir išplėtotą speciali infrastruktūra naudoti šiuos veiksmus gydymo, sveikatinimo, turizmo ir poilsio reikmėms, gali turėti kurorto statusą“) išskaidyta į atskirus papunkčius dėl gamtinių gydomųjų veiksmų ir specialiosios infrastruktūros.

Reikalavimų apraše galiojančią nuostatą, kad gyvenamojoje vietoje, kuriai siekiama kurorto statuso, turi būti aplinkkelis, siūloma patikslinti – nustatyti, kad aplinkkelis turi būti nutiestas tik tais atvejais, kai vietovę kerta valstybinės reikšmės magistralinis kelias, kad tranzitinio krovinio transporto priemonės gyvenamąją vietovę aplenktų, t. y. gyvenamojoje vietoje, kuriai siekiama kurorto statuso, tranzitinio krovinio transporto priemonių eismas magistraliniais keliais turi būti nukreiptas aplinkkelio, nutiestu už gyvenamosios vietovės ar jos dalies, kuriai siekiama kurorto statuso, ribų. Toks pakeitimas atliktas analizuojant Anykščių, Molėtų, taip pat jau turinčių kurorto ar kurortinės teritorijos statusą gyvenamųjų vietovių situaciją.

Valstybinės reikšmės keliai yra skirstomi į magistralinius kelių, krašto kelių ir rajoninius kelių. Magistraliniams keliams suteikiama numeracija su A ženkluku, Lietuvos Respublikos nutarimu yra patvirtintas Valstybinės reikšmės magistralinių automobilių kelių sąrašas: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.82066/asr>, sudarytas Krovinių transporto priemonių eismo intensyvumo žemėlapis, kuriame labai aiškiai matoma, kokie yra tranzitinių krovinių transporto priemonių srautai viename ar kitame valstybinės reikšmės kelyje. Magistraliniai keliai yra patys plačiausi, turintys didžiausius tranzitinio krovinio transporto srautus, labiausiai apkrauti. Tranzitinis krovinis transportas gali važiuoti ir krašto ar rajoniniais keliais, tačiau paprastai to nedaro, važiuoja magistraliniais keliais, nes krašto keliai ir rajoniniai keliai tokioms transporto priemonėms nėra pritaikyti.

Druskininkų, Birštono ir Palangos kurortai turi aplinkkelius todėl, kad yra magistraliniuose keliuose. Svarbu tai, kad aplinkkelis tiesiamas, siekiant nukreipti didžiausią intensyvumo krovinio tranzitinio transporto srautus, kurie susidaro būtent tik magistraliniuose keliuose. Pvz., Anykščiai yra krašto kelyje ir magistraliniai keliai juos aplenkia. Kadangi Anykščiuose nėra magistralinio kelio, atitinkamai nėra ir tranzitinio krovinio transporto priemonių srauto, todėl aplinkkelis nėra planuojamas tiesi dėl objektyvių priežasčių. Pažymėtina, kad iš penkių dabar esančių kurortinių teritorijų iki 2035 m. į numatomą finansavimo aplinkkeliams tiesi planą yra įtraukti Trakų ir Zarasų aplinkkeliai. Kitose kurortinėse teritorijose – Ignalinos (Palūšės ir Strigailišio kaimai) ir Kulautuvos, Kačerginės miesteliai ir Zapyškio miestelio dalis (Kauno r.) – aplinkkelius nutiesti būtų problemiška ne tik dėl lėšų trūkumo, bet ir dėl aplink esančių saugomų teritorijų reikalavimų, paviršinių vandens telkinių gausos, sudėtingo reljefo ir kt. Kurorto statusas – tai kokybės ženklas, užtikrinantis, kad atvykęs į kurortą asmuo galės ne tik pailsėti ir gauti kokybiškas, lūkesčius atitinkančias, tvarias paslaugas vertinant tiek oro taršą, tiek triukšmo parametrus, bet ir sustiprinti sveikatą, būdamas tausojančioje aplinkoje.

Reikalavimų apraše siūloma nustatyti, kad kurortuose būtų medicininės reabilitacijos paslaugos, teikiamos ne mažiau kaip trijose asmens sveikatos priežiūros įstaigose, iš kurių stacionarinės medicininės reabilitacijos ir sanatorinio antirecidyvinio gydymo paslaugos, teikiamos bent vienoje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje. Šis reikalavimas pasiūlytas atsižvelgiant į kurorto ir kurortinės teritorijos lankytojų lūkesčius gauti medicininės reabilitacijos ir antirecidyvinio sanatorinio gydymo paslaugas atvykus į kurortą ar kurortinę teritoriją. Reikalavimas teikti antirecidyvinio sanatorinio gydymo paslaugas kurorto statusui gauti yra ne tik formalumas, bet ir esminė sąlyga, atspindinti visapusišką kurorto misiją – ne tik gydyti ir reabilituoti, bet ir saugoti bei stiprinti visuomenės sveikatą prevencinėmis priemonėmis, pasitelkiant unikalius gamtinius veiksmus.

Tai yra specifinis ir esminis reikalavimas šioms išskirtinėms, sveikatinimo paslaugas teikiančioms gyvenamosioms vietovėms.

Priėmus Nutarimo projektą bus aktualizuoti ir pakeisti Reikalavimų apraše nustatyti specialieji reikalavimai, kurie taikomi gyvenamajai vietovei, siekiančiai kurortinės teritorijos statuso.

Nutarimo projektu keičiamame Reikalavimų apraše nuostata, kad gyvenamoji vietovė, kuriai siekiama kurortinės teritorijos statuso, turi atitikti Teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymo 3 straipsnio 9 dalies reikalavimus („Gyvenamosios vietovės, kuriose yra gamtinių išteklių, galinčių turėti gydomųjų savybių, ir speciali infrastruktūra naudoti šiuos išteklius sveikatinimo, turizmo ir poilsio reikmėms, gali turėti kurortinės teritorijos statusą. Kurortinės teritorijos statusas suteikiamas vienai ar kelioms gyvenamosioms vietovėms arba jų dalims“), išskaidyta į atskirus papunkčius dėl gamtinių išteklių, galinčių turėti gydomųjų savybių ir specialios infrastruktūros.

Analizuojant dabar turinčių kurortinės teritorijos statusą gyvenamųjų vietovių situaciją, konstatuota, kad iš šiuo metu esančių penkių kurortinių teritorijų tik dvi jų atitinka Reikalavimų aprašo 8.1 papunkčio reikalavimą, kad gyvenamojoje teritorijoje, kuriai siekiama kurortinės teritorijos statuso, turi būti aplinkkelis arba ženklais pažymėti valstybinės ar vietinės reikšmės keliai (gatvės), kad tranzitinio krovinio transporto priemonės ją aplenktų. Trakai šio reikalavimo neatitinka, nes per Trakų miestą eina krašto kelias ir magistralinis kelias, kuriuo per parą pervažiuoja daugiau kaip 700 krovinio transporto automobilių. Zarasuose taip pat yra magistralinis kelias ir du krašto keliai. Magistraliniu keliu pervažiuoja daugiau kaip 1000 krovinio transporto automobilių per parą. Ignalinoje yra ne tik du krašto keliai, bet ir geležinkelis (intensyviausiu keliu pervažiuoja daugiau kaip 200 krovinio transporto automobilių per parą). Anykščių kurortinę teritoriją kerta trys krašto keliai, tačiau ten vyksta ne tranzitinis, o aptarnaujantis transportas, kuris pristato prekes į parduotuves ir pan.

Taigi kurortinės teritorijos statusui keliamą 8.1 papunkčio reikalavimą Reikalavimų apraše atitinka Kulautuva, Kačerginė ir Zapyškio miestelio dalis (Kauno r.), nes ten nėra jokių valstybinės reikšmės kelių, teritoriją kerta tik rajoninės reikšmės kelias ir juo važiuoja tik aptarnaujantis transportas. Tad iš esmės Lietuvoje susisiekimo tinklas yra labai tankus ir nėra tokios teritorijos, kurioje nebūtų kelių. Svarbu ir tai, kad savivaldybės, kurias kerta magistraliniai keliai, negali valstybinės reikšmės keliuose nukreipti tranzitinio krovinio transporto priemonių eismo, pastatydami ženklus, nukreipiančius eismo srautus žemesnės kategorijos keliais, siekiant aplenkti teritoriją, nes žemesnės kategorijos keliai yra nepritaikyti tranzitiniam kroviniui transportui.

Tranzitinis krovinis transportas didina oro taršą, kelia triukšmą priklausomai nuo jo srautų. Todėl dėl praktiškai neįgyvendinamo ir nelogiško 8.1 papunkčio reikalavimo dėl tranzitinio krovinio transporto nukreipimo žemesnės kategorijos keliais pasiūlyta 8.1 papunkčio reikalavimą išbraukti.

Reikalavimų apraše pasiūlyta nustatyti, kad kurortinėse teritorijose būtų medicininės reabilitacijos paslaugos ir (ar) antirecidyvinio sanatorinio gydymo paslaugos, teikiamos ne mažiau kaip vienoje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje. Kaip buvo pažymėta pirmiau, reikalavimas gyvenamojoje vietovėje teikti medicininės reabilitacijos ir (ar) antirecidyvinio sanatorinio gydymo paslaugas yra specifinis ir esminis reikalavimas šioms išskirtinėms, sveikatinimo paslaugas teikiančioms vietovėms.

Gyvenamajai vietovei, kuriai siekiama kurortinės teritorijos statuso, taikomus specialiuosius reikalavimus siūloma papildyti nauju papunkčiu dėl vaikų žaidimų aikštelių, siekiant užtikrinti kurortinėse teritorijose apsilankančių šeimų su vaikais poreikius.

Taip pat siūlome Reikalavimų apraše patikslinti specialiuosius reikalavimus kurortams ir kurortinėms teritorijoms – nurodyti ne reikalavimą, kad atitinkamoje vietovėje būtų tam tikras skaičius įstaigų (juridinių asmenų), o kad būtų teikiamos tam tikros rūšies paslaugos: klasifikuojamosios apgyvendinimo paslaugos, viešojo maitinimo paslaugos, kultūros (įskaitant kultūrinę edukaciją), pramogų, laisvalaikio praleidimo paslaugos.

4. Rodikliai, kurie bus stebimi

Nėra.

5. Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos¹ nuostatų įgyvendinimas

Projektas neprieštarauja Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai.

6. Europos Sąjungos teisės aktų perkėlimas ir (ar) įgyvendinimas (pažymimas tinkamas variantas)

Projektu neperkeliamos ir neįgyvendinamos Europos Sąjungos teisės aktų nuostatos.

7. Notifikavimas Europos Komisijai

Projektas nenotifikuotinas Europos Komisijai.

8. Pranešimo Europos Komisijai teikimas

Pranešimas Europos Komisijai neteiktinas.

9. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas

Atliktas Projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas.

10. Teisės aktai, kuriuos reikės priimti, pakeisti arba pripažinti netekusiais galios

Projektui įtraukti į teisės sistemą kitų teisės aktų priimti nereikės.

11. Informacija apie sąvokų įvertinimą Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Projekte naujų sąvokų nėra.

12. Kita reikalinga informacija

Pažymime, kad siekiant įgyvendinti Kurortų įstatymo 4 str. 2 d. 6 p. ir 7 str. 4 d. Ekonomikos ir inovacijų ministerijai pavestą funkciją prižiūrėti kurorto ar kurortinės teritorijos atitiktį Vyriausybės nutarimu patvirtintiems bendriesiems ir specialiesiems reikalavimams, bus rengiamas atskiras teisės aktas dėl monitoringo ir atitikties Aprašo reikalavimams. Šis klausimas aptartas ir Darbo grupės posėdžių metu.

13. Konsultavimasis su visuomene interneto svetainėje epilietis.lrv.lt

Projekto skelbti viešosioms konsultacijoms interneto svetainėje epilietis.lrv.lt neplanuojama.

14. Derinimas su suinteresuotomis institucijomis ir suinteresuotais asmenimis

2025 m. birželio 19 d. Nutarimo projektas buvo pateiktas derinti institucijoms (TAIS registracijos Nr. 25-10959). Lietuvos Respublikos kultūros ministerija, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba ir Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba dėl Nutarimo projekto pastabų neturėjo. Kitų institucijų pastaboms aptarti ir suderinti Ekonomikos ir inovacijų ministerija suorganizavo kelis tarpinstitucinius pasitarimus su Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos atstovais. Nutarimo projektas patikslintas pagal raštu gautas ir pasitarimų metu aptartas pastabas.

Patikslintas Nutarimo projektas pakartotinai pateiktas derinti institucijoms šių metų spalio 21 d. (TAIS registracijos 25-15811). Lietuvos Respublikos kultūros ministerija, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba, Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba, Aplinkos apsaugos agentūra, Policijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos, Nacionalinė sanatorijų ir reabilitacijos įstaigų asociacija pastabų dėl Nutarimo projekto neturėjo.

Nutarimo projektas patikslintas pagal Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Lietuvos kurortų asociacijos, Lietuvos savivaldybių asociacijos, Druskininkų savivaldybės, Anykščių rajono savivaldybės pastabas. Darbo tvarka pastabos aptartos ir suderintos su atsakingomis institucijomis.

Siekdama suderinti pastabas, be jau surengtų ir vykusių kelių tarpinstitucinių pasitarimų, Ekonomikos ir inovacijų ministerija 2025 m. gruodžio 17 d. suorganizavo pasitarimą, kuriame

¹ Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programa, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. rugsėjo 25 d. nutarimu Nr. XV-439 „Dėl Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“.

dalyvavo ministerijų, turismo verslo asociacijų atstovai, kurortų ir kurortinių savivaldybių merai. Pastabos, kurių suderinti nepavyko ir į kurias neatsižvelgta, pateikiamos derinimo pažymoje.

Papildomai informuojame, kad Nutarimo projektas svarstytas 2026 m. kovo 3 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės tarpinstituciniame pasitarime ir patikslintas pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės Teisės grupės pastabas.

15. Nutarimų projektų rengėjai

Nutarimo projektą parengė Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos Turizmo ir kurortų plėtros skyriaus (Turizmo ir kurortų plėtros skyriaus patarėja, laikinai atliekanti skyriaus vedėjo funkcijas, Jurgita Kačėnaitė, tel. +370 699 22 711, el. p. Jurgita.Kacenaite@eimin.lt) vyriausioji specialistė Kristina Bavėjan (tel. +370 659 58 225, el. p. Kristina.Bavejan@eimin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 4 lapai.
2. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio pažyma, 1 lapas.
3. Derinimo pažyma, 14 lapų.

Ekonomikos ir inovacijų ministras

Edvinas Grikšas